

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
ADMINISTRACINIO PROCESO INSCENIZACIJA	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: prof. dr. Jurgita Paužaitė-Kulvinskienė Kitas (-i): asist. dr. Audronė Gedmintaitė	Vilniaus universitetas, Teisės fakultetas, Viešosios teisės katedra, Saulėtekio al. 9, I rūmai, LT-10222, Vilnius; 405 kab., tel. (8 5) 2366175; el. paštas: vkatedra@tf.vu.lt

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	Pasirenkamasis

Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė	7 (rudens) semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: nėra	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	133	32	101

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos

Suteikti studentams sisteminės žinias ir praktinius gebėjimus, reikalingus suvokti ir taikyti administracinio proceso teisės normas ir teismų praktiką, analizuoti ir spręsti administracinius ginčus, taikyti administracinio proceso taisykles praktinių situacijų sprendimui bei argumentuotai formuoti ir pagrįsti teisinę poziciją. Taip pat ugdomi gebėjimai rinkti, sisteminti ir kritiškai analizuoti teisinius šaltinius, reikalingus administracinio ginčo sprendimui bei rengti administraciniam procesui būdingus procesinius dokumentus.

Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
- žinos administracinio proceso teisės principus, šaltinius, suvoks administracinių ginčų teiseną, jos stadijas ir pagrindinius ypatumus, taip pat šių normų praktinio taikymo aspektu;	Seminarai (diskusijos, situacijų modeliavimas, atvejo analizė, praktinių užduočių sprendimas, išvažiuojamasis seminaras teisme), savarankiškas darbas (informacijos paieška, teisės šaltinių analizė, procesinių dokumentų rengimas).	Darbas seminarų metu, Kontrolinis darbas raštu, žodinės teisinės pozicijos pristatymas ir argumentavimas administracinio proceso inscenizacijoje.
- gebės analizuoti, aiškinti administracinį procesą reglamentuojančias teisės nuostatas ir teismų praktiką bei tai taikyti sprendžiant praktines ginčo situacijas ir rengiant procesinius dokumentus;	Seminarai (diskusijos, situacijų modeliavimas, atvejo analizė, praktinių užduočių sprendimas, išvažiuojamasis seminaras teisme), savarankiškas darbas (informacijos paieška, teisės šaltinių analizė, procesinių dokumentų rengimas).	Darbas seminarų metu, Kontrolinis darbas raštu, žodinės teisinės pozicijos pristatymas ir argumentavimas administracinio proceso inscenizacijoje.
- gebės analizuoti faktines aplinkybes ir identifikuoti teisiškai reikšmingas problemas administraciniuose ginčiuose;	Seminarai (diskusijos, situacijų modeliavimas, atvejo analizė, praktinių užduočių sprendimas, išvažiuojamasis seminaras teisme), savarankiškas darbas (informacijos paieška, teisės šaltinių analizė, procesinių dokumentų rengimas).	Darbas seminarų metu, Kontrolinis darbas raštu, žodinės teisinės pozicijos pristatymas ir argumentavimas administracinio proceso inscenizacijoje.
- gebės vertinti ikiteisminio proceso nagrinėjimo reikšmę teisei ir veiksmingą gynybą;	Seminarai (diskusijos, situacijų modeliavimas, atvejo analizė, praktinių užduočių sprendimas), savarankiškas darbas (informacijos paieška, teisės šaltinių analizė, procesinių dokumentų rengimas).	Darbas seminarų metu, Kontrolinis darbas raštu, žodinės teisinės pozicijos pristatymas ir argumentavimas administracinio proceso inscenizacijoje.
- mokės savarankiškai dirbti ir naudotis teisinės informacijos	Seminarai (diskusijos, situacijų modeliavimas, atvejo analizė,	Darbas seminarų metu, Kontrolinis darbas raštu, žodinės

duomenų bazėmis, bei kitais šaltiniais, reikalingais administracinio proceso teisės žinių gilinimui (bei studijų tęsimui), sisteminti ir analizuoti rastus teisinius šaltinius;	praktinių užduočių sprendimas), savarankiškas darbas (informacijos paieška, teisės šaltinių analizė, procesinių dokumentų rengimas).	teisinės pozicijos pristatymas ir argumentavimas administracinio proceso inscenizacijoje.
- gebės individualiai ir grupėje, raštu ir žodžiu, argumentuoti, kritiškai, logiškai ir etiškai vertinti ir perteikti savo idėjas, mintis administracinio proceso teisės srityje, argumentuoti praktinių ginčo situacijų teisinę poziciją, spręsti jų teisinę problemas, pritaikydami įgytas dalyko teorines žinias ir suformuotus gebėjimus.	Seminarai (diskusijos, situacijų modeliavimas, atvejo analizė, praktinių užduočių sprendimas), savarankiškas darbas (informacijos paieška, teisės šaltinių analizė, procesinių dokumentų rengimas).	Darbas seminarų metu, Kontrolinis darbas raštu, žodinės teisinės pozicijos pristatymas ir argumentavimas administracinio proceso inscenizacijoje.

Temos	Kontaktinio darbo valandos						Savarankiškų studijų laikas ir užduotys		
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Administracinio proceso taisyklės ir ypatumai. Teisės kreiptis į administracinę teisumą sąlygos. Ikiteisminis administracinių bylų nagrinėjimo procesas. Bendroji administracinių bylų nagrinėjimo teise pirmosios, apeliacinės instancijos teisme. Atskirų administracinių bylų kategorijų teismo nagrinėjimo ypatumai. Profesinė etika administraciniame procese.			6				6	12	Mokslinės literatūros, Lietuvos ir tarptautinės teisės aktų bei teismų praktikos individuali analizė (medžiagos paieška, sisteminimas, nagrinėjimas), praktinių situacijų nagrinėjimas bei analizė individualiai ir (ar) grupėse, pasirengimas diskusijoms, praktinių užduočių atlikimas, pasirengimas tarpinei kreipimosi į teisumą procesinių sąlygų inscenizacijai.
2. Bylos dokumentacija ir jos suformavimo eiga. Procesiniai bylos dokumentai ir jų reikalavimai. Bylos faktų ir taikytos teisės identifikavimas. Teismo sprendimo kokybės reikalavimai.			6				6	13	Teisinio ginčo ribose taikytinos teisės šaltinių (teisės teorijos, materialinių ir proceso normų, teismų praktikos) taikymo praktinių ginčo situacijų nagrinėjimo ir sprendimo analizė individualiai ir (ar) grupėse (medžiagos sisteminimas, nagrinėjimas, apibendrinimas), argumentavimo vertinimas, pasirengimas diskusijoms, pasirengimas tarpinei administracinio proceso inscenizacijai. Pasirengimas kontroliniam darbui raštu.
3. Realus administracinio teismo proceso stebėseną ir analizę: bylos faktų, taikytos teisės, proceso eigos ir šalių argumentų nagrinėjimas, kritinė analizė, vertinimas, apibendrinimas.			3				3	12	Teisinio ginčo ribose taikytinos teisės šaltinių (teisės teorijos, materialinių ir proceso normų, teismų praktikos) taikymo praktinių ginčo situacijų nagrinėjimui ir sprendimui, praktinio ginčo proceso argumentų bei eigos analizė individualiai ir (ar) grupėse (medžiagos sisteminimas, nagrinėjimas, apibendrinimas), pasirengimas diskusijoms.
4. Pasirinkto administracinio			3				3	12	Teisinio ginčo ribose taikytinų teisės šaltinių (teisės teorijos, materialinių

ginčo/bylos inscenizacija. Procesinių bylos dokumentų identifikavimas ir reikalavimų, struktūros ir argumentų analizė. Ginčo dalyko nustatymas, faktinių bylos aplinkybių analizė, hipotetinės bylos pirmosios instancijos proceso analizė ir vertinimas. (Pasirengimas hipotetinių bylų inscenizacijai)								ir proceso normų, teismų praktikos) taikymo praktinių ginčo situacijų nagrinėjimui ir sprendimui analizė individualiai ir (ar) grupėse (medžiagos paieška, sisteminimas, nagrinėjimas, apibendrinimas), pasirengimas diskusijoms, praktinių užduočių atlikimas.
5. Teisinės informacijos paieška ir analizė. Taikytinos teisės ir apeliacijos pagrindų nustatymas hipotetinėse bylose. (Pasirengimas hipotetinių bylų inscenizacijai.)			2			2	12	Mokslinės literatūros, tarptautinės, Europos Sąjungos ir nacionalinės teisės aktų ir teismų praktikos paieška ir individuali analizė (medžiagos paieška, sisteminimas, nagrinėjimas, pristatymas), pasiruošimas pristatytos medžiagos aptarimui, pasirengimas diskusijoms.
6. Materialiosios ir proceso teisės praktinio taikymo teisinių argumentų formavimas hipotetinėms ginčo bylų situacijoms. (Pasirengimas hipotetinių bylų inscenizacijai.)			4			4	13	Mokslinės literatūros, tarptautinės, Europos Sąjungos ir nacionalinės teisės aktų ir teismų praktikos individuali analizė (medžiagos sisteminimas, nagrinėjimas, kritinis vertinimas), teisinio ginčo ribose taikytinos teisės šaltinių pritaikymo argumentų praktinėse hipotetinėse ginčo situacijose individualiai ir (ar) grupėse nagrinėjimas, apibendrinimas individualiai ir (ar) grupėse, pasirengimas diskusijoms.
7. Proceso šalies rašytinės pozicijos administraciniame teismo procese hipotetinėse bylose rengimas ir pristatymas. (Pasirengimas hipotetinių bylų inscenizacijai.)			4			4	15	Tarptautinės, Europos Sąjungos ir nacionalinės teisės aktų ir teismų praktikos analizė. Pagal pateiktas hipotetines faktines bei teises aplinkybes ir reikalavimus (formas, turinio, apimties, kt.) savarankiškai rengiami procesiniai dokumentai (iki trijų) - teismo proceso šalies rašytinė pozicija (skundas (prašymas)/atsiliepiamas į skundą (prašymą).
8. Proceso šalies žodinės pozicijos administraciniame teismo procese hipotetinėse bylose rengimas. Hipotetinių bylų žodinio administracinio teismo proceso inscenizacija.			4			4	12	Teisinės pozicijos argumentų (pradinės pozicijos, atsikirtimų ir klausimų) suformulavimas ir pasirengimas pristatymui teismo proceso inscenizacijoje, pasirengimas diskusijoms.
Iš viso:			32			32	101	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Darbas seminarų metu	20	Viso semestro metu	Vertinamas turingas dalyvavimas grupės diskusijose: klausimų ir/ar pastabų teikimas kitiems studentams, ar seminarų dalyviams, jų nuomonės, išvadų, pasiūlymų etiškas komentavimas, temos problematikos identifikavimas ir jos suformulavimas, atsakymų į klausimus tikslumas, aiškumas, pagrindimas teisės normomis, mokslinė literatūra ir teismų praktika.
Kontrolinis darbas raštu	30	Semestro metu	Kontrolinį darbą sudaro: (1) 10 uždaro tipo (testo) klausimų, kiekvienas vertinamas po 0,1 balo (iš viso – 1 balas);

		(pabaigus 1–2 temas)	(2) 2 praktiniai kazusai, kiekvienas vertinamas po 1 balą (iš viso – 2 balai). Vertinamas gebėjimas taikyti administracinio proceso teisės normas, analizuoti faktines aplinkybes ir pagrįsti sprendimus teisės šaltiniais bei teismų praktika.
Žodinis teisinės pozicijos pristatymas ir argumentavimas administracinio proceso inscenizacijoje	50	Semestro pabaigoje	<p>Vertinami studento gebėjimai nuosekliai ir įtikinamai atstovauti pasirinkto proceso dalyvio pozicijai:</p> <p>(1) teisės išmanymas ir taikymas (iki 30%) – gebėjimas tiksliai identifikuoti ir taikyti aktualias teisės normas, remtis teismų praktika ir nuosekliai pagrįsti teisinius argumentus;</p> <p>(2) faktinių aplinkybių analizė (iki 20%) – gebėjimas tiksliai nustatyti, interpretuoti ir sistemiškai integruoti bylos faktines aplinkybes į teisinę argumentaciją;</p> <p>(3) atsakymai į klausimus (iki 20%) – gebėjimas aiškiai, argumentuoti ir nuosekliai atsakyti į proceso dalyvių klausimus, išlaikant pozicijos nuoseklumą;</p> <p>(4) argumentavimo struktūra ir laiko valdymas (iki 15%) – gebėjimas logiškai ir nuosekliai struktūruoti pasisakymą, išskirti esminius ginčo klausimus ir efektyviai paskirstyti laiką;</p> <p>(5) profesinis elgesys ir komunikacija (iki 15%) – teisinės kalbos tikslumas, aiškumas ir sklandumas, profesinės etikos laikymasis ir tinkamas bendravimas su proceso dalyviais.</p> <p>Vertinimas apima ir studento parengtų procesinių dokumentų kokybę. Semestro metu studentai rengia iki trijų procesinių dokumentų (pvz., skundą (prašymą), atsiliepimą, nutartį ar kitą procesinę poziciją). Šie dokumentai nėra vertinami atskirai – jų kokybė vertinama kompleksiskai per žodinės teisinės pozicijos atstovavimą administracinio proceso inscenizacijoje.</p> <p>Žodinės pozicijos atstovavimas administracinio proceso inscenizacijoje gali būti vertinamas tik tuo atveju, jei studentas praleido ne daugiau kaip du seminarus per semestrą. Už praleistus seminarus atsiskaitoma dėstytojo nustatyta tvarka. Atsiskaitymo forma priklauso nuo praleistų seminarų temos ir tuo metu pratybose vykdytos veiklos.</p>

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privalomoji literatūra				
PAUŽAITĖ-KULVINSKIENĖ, J.	2005	Administracinė justicija: teorija ir praktika		Vilnius: Justitia
MIKELELENIENĖ, D.; MIKELĖNAS, V.	1999	Teismo procesas: teisės aiškinimo ir taikymo aspektai		Vilnius: Justitia
GEDMINTAITĖ A., MASNEVAITĖ E., PAUŽAITĖ-KULVINSKIENĖ J.	2025	Valstybės valdžios aktų imunitetas Lietuvos administracinėje justicijoje// Teisė	135	Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla.
CRAIG P.	2021	Administrative Law. 9th edition.		Sweet & Maxwell
CHRIS BACKES, <u>MARIOLINA ELIANTONIO</u>	2019	Cases, Materials and Text on Judicial Review of Administrative Action		Hart Publishing
JURGEN DE POORTER, ERNST HIRSCH BALLIN, SASKIA LAVRIJSSEN	2019	Judicial Review of Administrative Discretion in the Administrative State		T.M.C. Asser Press The Hague
Papildoma literatūra				
ALEXY, R.	2005	Teisinio argumentavimo teorija: mokymas apie racionalų diskursą, arba teisinio pagrindimo teorija		Vilnius: Teisinės informacijos centras
GUMBIS, J.	2018	Teisinis argumentavimas: realistinis požiūris		Vilnius (Vilniaus universitetas)
KIRŠIENĖ, J. <i>et al</i>	2018	Teisininkų profesinė etika		Kaunas: Vytauto Didžiojo universitetas

POŠKA, D.	2007	Asmens teisė į teisminę gynybą ir jos įgyvendinimo probleminiai aspektai Lietuvos administraciniuose teismuose. Daktaro disertacija		Vilnius (Vilniaus universitetas)
RAIŽYS, D.	2008	Procesas pirmosios instancijos administraciniame teisme. Daktaro disertacija.		Vilnius (Myloko Romerio universitetas)
MACKUVIENĖ, E.	2011	Teisinio argumentavimo korektiškumo prielaidos. Daktaro disertacija		Vilnius (Vilniaus universitetas)
BAKŠEVIČIENĖ, R.	2017	Diskrecijos sąvoka Lietuvos viešojoje teisėje. <i>Teisė</i>	t. 105	Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
ROMERIS M.	1928	Administracinis teismas		Kaunas: Valstybės spaustuvė